

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MUZEUM ZIEMI WSCHOWSKIEJ
W 2023 ROKU**

**MUZEUM ZIEMI
WSCHOWSKIEJ**

Spis treści

Spis treści.....	3
I Wystawy i działalność edukacyjna	4
1. Wystawy czasowe.....	4
1.1 „Życie towarzyskie w PRL”	4
1.2 „100. rocznica muzealnictwa we Wschowie”	4
2. Wystawy planszowe i malarskie.....	5
3. Edukacja.....	5
3.1 Lekcje muzealne	5
3.2 Współpraca ze szkołami	7
3.3 Współpraca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku we Wschowie	7
3.4 Wykłady otwarte	8
3.5 Królewskie historie	9
3.6 Media społecznościowe	9
3.7 „Wschowski słownik biograficzny”	10
4. Wydarzenia.....	10
4.1 Noc Muzeów.....	11
4.2 „Średniowieczne miasto. Krajobraz przed bitwą”	11
4.3 IV Rajd na Wschowę	12
4.4 „I Lubusko-Wielkopolski Rajd Historyczny pojazdów klasycznych i zabytkowych” ..	13
4.5 Dni Wschowy oraz Święto Województwa Lubuskiego.....	13
4.6 Promocja katalogu wystawy: „Król Stanisław I, Sarmata i Europejczyk. Ziemia Wschowska-Lotaryngia”	13
4.7 680. rocznica zdobycia Wschowy	14
II Zbiory.....	14
1. Zbiory zgromadzone w Muzeum Ziemi Wschowskiej	15
2. Opracowanie zbiorów	15
III Kadra.....	16
IV Współpraca z organizacjami pozarządowymi	17
V Działalność administracyjno-gospodarcza	17
1. Lapidarium.....	17
2. Kamieniczki i dawne kolegium jezuickie	18
3. Wirtualne Muzeum	18
4. Informacja Turystyczna	19
VI Współpraca z Gminą Wschowa.....	19
1. Zasłużeni dla ziemi wschowskiej	19
VII Rada Muzeum Ziemi Wschowskiej.....	20
VIII Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami	20
IX Przychody Muzeum Ziemi Wschowskiej	21

I Wystawy i działalność edukacyjna

1. Wystawy czasowe

W Muzeum Ziemi Wschowskiej w 2023 r. prezentowane były dwie wystawy czasowe: „Życie towarzyskie z PRL” oraz „100. rocznica muzealnictwa we Wschowie”.

1.1 „Życie towarzyskie w PRL”

Wernisaż wystawy odbył się 27 maja 2023 r. w siedzibie muzeum przy Placu Zamkowym 2. Wystawa była czynna od 27 maja do 29 września 2023 r. w siedzibie Muzeum Ziemi Wschowskiej przy placu Zamkowym 2.

Na wystawie zaprezentowane zostały sposoby organizowania sobie życia towarzyskiego oraz to, jak obywatele radzili sobie z szarą codziennością i ograniczeniami narzuconymi przez ówczesną władzę. Na ekspozycji oglądać można było pamiątki rodzinne pokazujące tamte prywatki oraz to, czym zajmowała się młodzież i jak spędzała czas. Wśród licznych zdjęć i zabytków prezentowane były te dotyczące ówczesnej Wschowy i jej mieszkańców. W stworzeniu wystawy pomogli prywatni kolekcjonerzy: Halina Bartkowiak, Waldemar Małecki, Janusz Skrzypczak, Tomasz Szafraniak, a wyjątkowe fotografie udostępnił Marek Argent.

Wernisażowi towarzyszyła potańcówka w stylu PRL, która odbyła się tego samego dnia wieczorem. Zabawa została zorganizowana we współpracy z Centrum Kultury i Rekreacji. W trakcie potańcówki można było usłyszeć największe hity ówczesnych zabaw i prywatek. W trakcie zabawy dostępne było stoisko z chlebem, smalcem i ogórkiem oraz zabytkowe samochody z okresu PRL ze zbiorów Jarosława Staniszewskiego.

1.2 „100. rocznica muzealnictwa we Wschowie”

12 grudnia w siedzibie Muzeum Ziemi Wschowskiej przy Placu Farnym 3 odbyło się otwarcie dwóch wystaw. Czasowej o charakterze okolicznościowym upamiętniającej setną rocznicę muzealnictwa we Wschowie, zaprezentowanej w siedzibie Muzeum przy pl. Zamkowym 2. Była to wystawa przybliżająca 100 lat wschowskiego muzealnictwa. Na sześciu planszach informacyjnych przywołane zostały najważniejsze wydarzenia z historii muzeum, najciekawsze wystawy i sylwetki dyrektorów. Na ekspozycji zostały również zaprezentowane archiwalne fotografie, afisze, zaproszenia i katalogi. Tego samego dnia w siedzibie Muzeum przy pl. Farnym 3 nastąpiło otwarcie nowej wystawy stałej: „Wschowa w XIX i XX wieku”.

Kuratorami wystawy byli Anna Napierała i Przemysław Wojciech, którzy w dniu otwarcia w kilku zdaniach wyjaśnili, że jej celem jest przybliżenie zwiedzającym historii Wschowy w okresie po drugim rozbiórce I Rzeczypospolitej w 1793 r. wskutek, którego ziemia wschowska znalazła się w granicach Królestwa Prus a następnie Cesarstwa Niemieckiego z dziewięcioletnią przerwą, kiedy to miasto stanowiło część Księstwa Warszawskiego.

Na wystawie znajdują się zarówno eksponaty wielkogabarytowe, takie jak chociażby charakterystyczny dla XIX w. rower bicykl, na którym dawni mieszkańcy przemieszczali się po ulicach ówczesnej Fraustadt, czy też dzwon i ręcznie kutą szylid fabryki maszyn Maxa Preisera. W gablotach znalazły się natomiast liczne medale, monety, odznaczenia, rzadkie pocztówki i fotografie dawnej Wschowy, przedmioty codziennego użytku, zegary, pamiątki z herbem miasta, przedmioty reklamowe miejscowych firm, broń i matryce drukarskie. Nowa ekspozycja charakteryzuje się bogatą różnorodnością i szeroką tematyką, a niektóre z eksponatów zostały zaprezentowane po raz pierwszy.

2. Wystawy planszowe i malarskie

W omawianym okresie MZW prezentowało szereg wystaw planszowych, w tym wystawy:

- a) „Józef Rogaliński. Z wiarą i drobnowidzem przez wiek XVIII”. Wystawa była prezentowana w siedzibie muzeum na pl. Farnym 3 od 27 grudnia 2022 r. do końca lutego 2023 r.
- b) „Pszczelarstwo we Wschowie. 75 lat Koła Pszczelarzy we Wschowie”. Muzeum Ziemi Wschowskiej wraz z Kołem Pszczelarzy we Wschowie zorganizowało okolicznościową wystawę, która otwarta została 3 września na rynku we Wschowie. Wernisaż odbył się w ramach obchodów 75-lecia Koła Pszczelarzy we Wschowie. Wystawa miała na celu ukazanie historii pszczelarstwa na terenie regionu wschowskiego oraz przybliżenia narzędzi pracy pszczelarzy, schematu budowy pszczoły oraz najważniejszych informacji związanych z działalnością pszczelarzy. Wystawa była dostępna dla zwiedzających do końca listopada 2023 r.
- c) 1 marca 2023 o godzinie 16.30 w siedzibie muzeum przy Placu Farnym 3 miało miejsce otwarcie wystawy malarskiej pt. „Cykliczność”. Na ekspozycji prezentowana była twórczość pani Eweliny Joanny Kuźnickiej. Tematyką przewodnią prac były światy jakie znamy, aczkolwiek przestające istnieć na naszych oczach. Wszystkie dzieła odnosiły się do faktu bezgranicznej ingerencji człowieka względem ziemi, zwierząt, roślin oraz szeroko pojmowanego uniwersum. Autorka wykorzystuje do tworzenia swoich prac różne techniki. Inspirację czerpie z najróżniejszych stylów z pogranicza abstrakcji, umożliwiając każdemu oglądającemu osobisty odbiór oraz własną interpretację.

3. Edukacja

3.1 Lekcje muzealne

W 2023 dla uczestników zajęć, ferii i lekcji muzealnych przygotowano tematykę związaną z regionem:

- a) w ramach ferii zimowych dla dzieci przygotowano trzy warsztaty tematyczne pt.: „Wschowa po królewsku”, „W mennicy królewskiej we Wschowie. Wystaw swój własny przywilej i pieczęć królewską” oraz „Sasi we Wschowie”. Warsztatom towarzyszyły wykłady tematyczne pt.: „Piastowie i Jagiellonowie w dziejach Wschowy”, prezentacja: „Królewskie zaślubiny króla Kazimierza Wielkiego we Wschowie. Król Jagiełło i jego następcy – czyli

o przywilejach dla mieszkańców Ziemi Wschowskiej”, „Z wizytą na dworze u króla Stasia I”, prezentacja historii najdłużej żyjącego króla Polski-syna starosty wschowskiego, opowieść o bitwie pod Wschową oraz jej następstwach, dwór króla Stanisława Leszczyńskiego we Francji, ogrody króla, „Wizyty królów Augusta II i Augusta III we Wschowie. Obyczaj saski w XVIII wieku. O balach i zachowaniu się przy stole”. Warsztaty: Zajęcia przy stole czyli skąd wziął się widelec?; Wezyr i jego świta, przygotowanie strojów dla poselstwa tureckiego we Wschowie. W zajęciach brały udział dzieci w wieku 6-13 lat wraz z opiekunami.

b) "Lato w muzeum" - w 2023 r. cykl warsztatów i wykładów, przeniósł uczestników 100 lat wstecz, co związane było z setną rocznicą muzealnictwa we Wschowie. Zajęcia odbywały się w dniach od 9 do 11 sierpnia w godzinach 10:00 – 13:00.

Letnie warsztaty rozpoczęły się 9 sierpnia w siedzibie MZW przy placu Farnym 3. W pierwszym dniu odbyła się lekcja muzealna i warsztaty wzbogacające zdolności manualne. Zajęcia dotyczyły historycznych urodzin, czyli jak dawno temu je świętowano. Drugiego dnia dzieci przygotowały muzealne urodziny z okazji setnej rocznicy muzealnictwa we Wschowie. Natomiast w dzień trzeci uczestnicy warsztatów przenieśli się do czasów PRL. Dodatkowo uczestnicy zostali oprowadzeni po wystawie czasowej pod tytułem „Życie towarzyskie w PRL”, w siedzibie muzeum przy pl. Zamkowym 2.

Podstawowe działania edukacyjne stanowiły lekcje muzealne dla dzieci i młodzieży, które miały przybliżyć uczniom dzieje regionu, w którym żyją i funkcjonują na co dzień.

W 2023 r. pracownicy muzeum przeprowadzili lekcje muzealne o następującej tematyce:

- a) "Tajemnice mumii – o pierwszych badaczach kultury egipskiej we Wschowie",
- b) "Potomkowie starosty wschowskiego na tronach Polski i Francji",
- c) "Symbole narodowe – herb, hymn, flaga",
- d) "Wschowskie Lapidarium",
- e) "Wschowa w okresie Wielkiej Wojny Północnej",
- f) "Legendy Wschowy i okolic",
- g) "Ziemia wschowska... czyli?",
- h) "Reformacja i kontrreformacja w XVI-wiecznej Wschowie".

Każda lekcja muzealna składała się z części teoretycznej i warsztatu lub karty pracy stworzonej przez pracowników MZW. Ponadto w związku z nowymi wystawami czasowymi przygotowano oferty tematyczne. Katalog zawierał wykaz tematów oraz krótki opis lekcji, a także ogólne zasady przyjęte przez MZW dla lekcji muzealnych, cennik, dane kontaktowe do osoby odpowiedzialnej za koordynację zajęć.

W lekcjach muzealnych przeprowadzonych w MZW uczestniczyli uczniowie następujących szkół: Szkoła Podstawowa w Osowej Sieni, Przedszkole w Osowej Sieni, Szkoła Podstawowa

nr 3 im. Jana Pawła II we Wschowie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Korczaka. Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek, Przedszkole nr 5 im. „Słoneczne Przedszkole” we Wschowie, Przedszkole nr 1 „Tu mieszka bajeczka” we Wschowie, I Zespół Szkół im. Stanisława Staszica we Wschowie, Szkoła Podstawowa w Łysinach.

Ilość lekcji	20
Ilość tematów	8
Grupy szkolne	17
Grupy przedszkolne	3
Grupy inne	1
Liczba uczestników	250
Liczba opiekunów	43

3.2 Współpraca ze szkołami

Uczestnicy Hufca Pracy we Wschowie, którzy są uczniami Branżowej Szkoły I Stopnia, przeprowadzili prace porządkowe na terenie Lapidarium Rzeźby Nagrobnej. Inicjatywa wolontariuszy miała związek z dniem Wszystkich Świętych. Celem akcji było upiększenie otoczenia cmentarza, a także wyrażenie szacunku i pamięci dla wszystkich, którzy odeszli. Uczniowie sprząтали śmieci, grabili liście i zapalali znicze na grobach. Podczas prac znalazł się także czas na chwilę refleksji i wysłuchanie krótkiej prelekcji na temat losów dawnych mieszkańców miasta i historii cmentarza. Prace były nadzorowane przez pedagogów I Zespołu Szkół, opiekuna Hufca Pracy oraz pracownika Muzeum Ziemi Wschowskiej zajmującego się działem Lapidarium.

Wizyta uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 13 z Oddziałami Integracyjnymi w Lesznie. Młodzież odwiedziła Wschowę w celu odnalezienia pamiątek związanych z patronem swojej szkoły, którym jest król Stanisław Leszczyński. Nasi goście swoje pierwsze kroki skierowali do wschowskiego zamku, miejsca gdzie przez 18 lat pracował starosta wschowski/ojciec króla - Rafał X, o którym wspomina tablica pamiątkowa uczestników odsieczy wiedeńskiej, odsłonięta we wrześniu 2023 roku. Następnie uczniowie w dwóch licznych grupach zwiedzili Muzeum, gdzie czekały na nich portrety króla Stanisława I i jego żony królowej Katarzyny z Opalińskich. Oprócz tego dzieci wraz z opiekunami zobaczyli popiersie swojego patrona oraz inne pamiątki związane z dwukrotnym królem Polski. Przybliżona została również historia bitwy pod Wschową z 1706 r.

3.3 Współpraca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku we Wschowie

Od 11 października 2022 r. odbywały się wykłady dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku we Wschowie. Były to cotygodniowe spotkania w siedzibie MZW przy pl. Farnym 3

ze wschowskimi seniorami, podczas których pracownicy muzeum mówili o historii lokalnej, ale również dziejach Polski i świata. W roku akademickim 2022/2023 treść zrealizowanych wykładów obejmowała m.in.: Droga do niepodległości, Powstanie listopadowe – przyczyny, Błękitna Armia, Królowa Katarzyna z Opalińskich, Historia Przyczyny Dolnej i Przyczyny Górnej, Lgiń – historia, Wierne i niewierne. Królowe polskie z dynastii Piastów i Jagiellonów, Konradowo w dziejach ziemi wschowskiej, Zabytki Wschowy, Osowa Sień i jej dzieje, Kultura Słowiańska i jej wierzenia, Odsiecz Wiedeńska i jej uczestnicy z Ziemi Wschowskiej, Setna rocznica muzealnictwa we Wschowie, Koło Pszczelarzy we Wschowie, Wschowa w XIX i XX wieku. W ramach zajęć UTW 17 stycznia odbyła się prezentacja oraz wykład otwarty promujący najnowszą książkę Ryszarda Piotra Kozłowskiego zatytułowaną „Max Kirmis. Przyczynki do historii herbów i monet Wielkopolski”. Publikacja stanowi kolejne opracowanie tego autora podejmującego tematykę wschowskiego mennictwa. Pierwsza pozycja pt. „Mennictwo wschowskie” ukazała się w roku 2018.

3.4 Wykłady otwarte

Z myślą o mieszkańcach gminy i powiatu odbyło się szereg wykładów popularyzujących kulturę, region i jego historię wśród społeczności lokalnej. Pracownicy merytoryczni Muzeum Ziemi Wschowskiej przygotowali z tej okazji serię wykładów dotyczących historycznej Ziemi Wschowskiej oraz miejscowości takich jak: Lgiń, Osowa Sień, Tylewice, Konradowo, Przyczyna Górna i Przyczyna Dolna. Wydarzenia kulturalne wraz z wykładami odbywały się w każdą kolejną sobotę od stycznia do końca lutego 2023 roku.

W omawianym okresie w MZW odbyły się następujące wykłady otwarte i debaty publiczne:

- „Zabytki Wschowy” Przemysław Wojciech,
- „Legends Wschowy” Maja Antonowicz,
- „Tajemnice początków państwa Polskiego” Mateusz Szałata,
- „Początek wojny na pograniczu polsko-niemieckim z perspektywy niemieckiej”-Dariusz Andrzej Czaja,
- „W 340. rocznicę Odsieczy Wiedeńskiej- uczestnicy wyprawy z Ziemi Wschowskiej” Przemysław Wojciech ,
- „Co wiemy o zdobyciu Ziemi wschowskiej przez Kazimierza Wielkiego w 1343 roku?” dr. Marcin A. Klemenski,
- „Historia Lginia i okolic” Przemysław Wojciech,
- „Historia Przyczyny Dolnej i Przyczyny Górnej” Anna Napierała,
- „Osowa Sień i jej dzieje” Anna Napierała,
- „Konradowo w dziejach ziemi wschowskiej” Mateusz Szałata,

- „Historia Tylewic” Przemysław Wojciech,
- „Siedlnica w historii Przemysław Wojciech” Mateusz Szafata,
- „Historia Dębowej Łęki” Przemysław Wojciech.

3.5 Królewskie historie

W 2023 r. realizowano kolejne dwa odcinki z cyklu pt. *Królewskie historie*. Pierwszym z gości był niemiecki historyk dr Martin Sprungala. Rozmowa odbyła się w języku angielskim. W drugim odcinku gośćmi MZW byli członkowie Koła Pszczelarzy we Wschowie pp. Andrzej Kopczyński oraz Stanisław Czyż.

Królewskie historie to cykl spotkań w formie rozmowy z naukowcami i historykami zajmującymi się dziejami Wschowy oraz działaczami społecznymi, sportowymi, mieszkańcami Wschowy. Spotkania prowadził dyrektor Muzeum Ziemi Wschowskiej Damian Małecki. Podczas spotkań można było zobaczyć wnętrza wschowskiego muzeum, ponieważ każda z rozmów odbywała się w innej sali. Filmy każdorazowo miały swoją premierę na kanale YouTube muzeum. Partnerem wydarzenia jest portal zw.pl.

- a) dr Martin Sprungala, z wykształcenia doktor historii oraz prezes stowarzyszenia Glogauer Heimatbund. Autor wielu artykułów dotyczących historii osad, wsi i miasteczek na dawnym pograniczu polsko-niemieckim. W rozmowie z dyrektorem Muzeum Ziemi Wschowskiej opowiedział o swoich poszukiwaniach przodków w okolicach Wschowy oraz pracach badawczych, których efektem jest m.in. wydana przez niego obszerna kronika Wschowy. Książka dr Martina Sprungala pt. „Kronika Wschowy – Chronik der Stadt Fraustadt (Wschowa)” to dzieło dokumentujące ponad 800 lat historii miasta oraz okolic. Licząca 460 stron kronika powstała na podstawie analizy ponad 80 dokumentów źródłowych oraz licznych publikacji autorstwa niemieckich i polskich kronikarzy i historyków. dr Martin Sprungala wspomniał także o swoich pierwszych wizytach w regionie oraz o kontakcie z mieszkańcami Fraustadt.
- b) Koło Pszczelarzy we Wschowie istnieje od około 1948 r. Na skutek kolejnych zmian administracyjnych było kołem w strukturach Związku Samopomocy Chłopskiej, spółdzielni, struktur powiatowego koła do 1975 r., a następnie od 1991 r. należy do struktur Rejonowego Związku Pszczelarzy w Lesznie. W 2018 r. wybrano Andrzeja Kopczyńskiego do Zarządu Koła we Wschowie, a w 2022 r. objął funkcję prezesa Koła Pszczelarzy we Wschowie, a także skarbnika Rejonowego Związku Pszczelarzy w Lesznie. Funkcję sekretarza we wschowskim kole pełni Stanisław Czyż. Aktualnie do koła należy 60 osób.

3.6 Media społecznościowe

Muzeum Ziemi Wschowskiej prowadzi obecnie swoje kanały na Facebooku (Muzeum Ziemi Wschowskiej, Lapidarium Rzeźby Nagrobnej we Wschowie oraz Informacja Turystyczna we Wschowie). Działa także kanał Muzeum Ziemi Wschowskiej w popularnym serwisie YouTube.com.

Ogółem w 2023 r. posty z profilu Muzeum Ziemi Wschowskiej na Facebooku dotarły do 104500 osób (unikalnych użytkowników), co oznacza wzrost 187,3% w stosunku do roku poprzedniego. Posty z profilu Lapidarium Rzeźby Nagrobnej we Wschowie dotarły w 2023 r. do 3200 osób. W 2023 roku posty Informacji Turystycznej we Wschowie dotarły do 4500 osób.

Profil Muzeum Ziemi Wschowskiej posiada ogółem ponad 3100 obserwujących, profil Lapidarium Rzeźby Nagrobnej zyskał ich 918, a profil Informacji Turystycznej we Wschowie zanotował wzrost obserwujących o 227 osób.

Największą popularnością w mediach społecznościowych cieszył się post informujący o odkryciu kapsuły czasu w gałce na szczycie wieży kościoła farnego we Wschowie.

3.7 „Wschowski słownik biograficzny”

Rozpoczęły się prace nad „Wschowskim słownikiem biograficznym”. Publikacja powstaje z inicjatywy muzeum, przy pełnym wsparciu członków Rady Muzeum. Słownik ma na celu przedstawienie biogramów znanych i zasłużonych mieszkańców Wschowy i ziemi wschowskiej, w tym: księży, pastorów, lekarzy, nauczycieli, ludzi kultury, nauki i sztuki. W słowniku znajdą się noty biograficzne osób już nieżyjących, które w sposób szczególnie zapisały się w historii miasta i regionu. Celem autorów jest uczynienie książki źródłem wiedzy o najznamienitszych mieszkańcach oraz wartościowym przewodnikiem po społeczności Wschowy.

Nad notami będą pracować m.in. pracownicy muzeum, członkowie rady muzealnej oraz wszyscy chętni, którzy zgłoszą własne propozycje postaci godnych upamiętnienia. Propozycje osób do „Wschowskiego słownika biograficznego” mógł zaproponować każdy. Ogółem do końca 2023 r. wpłynęło 250 kandydatur, z których wybrano pierwszych 100 postaci. Dokonano wyboru osób, które mają być reprezentatywne dla wszystkich epok i zawodów. Dyskusja jednak się nie zakończyła i trwa nadal. Najpewniej zakończy się na przełomie kwietnia i maja 2024 r. Zakończenie prac planowane jest na koniec 2024 r., a promocja książki na pierwszy kwartał 2025 r. Wtedy też poznamy nazwiska wszystkich osób, które znalazły się w publikacji.

4. Wydarzenia

Muzeum Ziemi Wschowskiej w 2023 r. zorganizowało rekordową ilość wydarzeń, których odbiorcami byli mieszkańcy miasta i gminy Wschowa, a także turyści spoza regionu. Były to: Noc Muzeów, piknik rycerski „Średniowieczne miasto. Krajobraz przed bitwą”, IV Rajd na Wschowę, I Lubusko-Wielkopolski Rajd Historyczny pojazdów klasycznych i zabytkowych, Dni Wschowy oraz Święto Województwa Lubuskiego, promocja katalogu wystawy: „Król Stanisław I, Sarmata i Europejczyk. Ziemia Wschowska-Lotaryngia” oraz 680. rocznica zdobycia Wschowy. Imprezy były związane z wydarzeniami dotyczącymi historii miasta. Ich celem było budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców oraz popularyzacja historii miasta i gminy Wschowa.

Frekwencję w organizowanych przez MZW wydarzeniach przedstawia poniższa tabela:

	liczba spotkań/grup/wydarzeń	liczba uczestników
Ferie w Muzeum	3	13 (39)*
Lato w Muzeum	3	10 (30)*
Lekcje muzealne	20	250 (250)*
Wykłady dla UTW	29	1418
Noc Muzeów	1	43
Rajd na Wschowę	2	324
„Średniowieczne miasto. Krajobraz przed bitwą”	1	600
I Lubusko-Wielkopolski Rajd Historyczny pojazdów klasycznych i zabytkowych	1	100
Dni Wschowy oraz Święto Województwa Lubuskiego	1	50
Promocja katalogu wystawy: Król Stanisław I, Sarmata i Europejczyk. Ziemia Wschowska-Lotaryngia	1	38
680. rocznica zdobycia Wschowy	1	14
	suma	2860

* w nawiasie liczba sprzedanych biletów wstępu do MZW

4.1 Noc Muzeów

Już tradycyjnie Muzeum Ziemi Wschowskiej było organizatorem Nocy Muzeów. W 2023 r. wydarzenie zostało zorganizowane 12 maja. Rozpoczęło się o godzinie 17.00 od oprowadzania kuratorskiego po ekspozycji stałej z historią Ziemi Wschowskiej w tle oraz zajęciami dla najmłodszych w formie teatrzyku. Podczas warsztatów dla dzieci i młodzieży, przywołany został świat wschowskich legend. Natomiast o 18.00 miała miejsce prelekcja na temat najcenniejszych zabytków Wschowy. Noc Muzeów we Wschowie zakończył spacer z przewodnikiem po Lapidarium Rzeźby Nagrobnej, podczas którego została przywołana historia dawnych mieszkańców Wschowy. Udział we wszystkich wydarzeniach był nieodpłatny.

4.2 „Średniowieczne miasto. Krajobraz przed bitwą”

Trzecia edycja pikniku rycerskiego organizowanego przez Muzeum Ziemi Wschowskiej we współpracy z Rotą Zaciężną św. Judy Tadeusza ze Wschowy odbyła się 1 lipca. Wydarzenie rozpoczęło się w sobotę, 1 lipca 2023 r. o godz. 12.30 i trwało do 17.00.

Piknik, już tradycyjnie, miał miejsce na dziedzińcu Muzeum Ziemi Wschowskiej przy pl. Farnym 3, gdzie zbudowany został średniowieczny obóz podmiejski. Natomiast na ul. Ks. Rogalińskiego odbywały się turnieje rycerskie oraz pokaz średniowiecznej jazdy konnej. Wydarzenie rozpoczęło otwarcie wystawy poświęconej początkom państwa pierwszych Piastów. Niewiele później, o 14.30 miał miejsce wykład pt. „Średniowiecze polskie. Początki państwa polskiego”.

Przez cały czas trwania pikniku w obozie zorganizowanym przez wschowskie rycerstwo można było zapoznać się ze średniowiecznym życiem, postłuchać o ówczesnym uzbrojeniu oraz postrzelać z łuku. Rycerze ze Wschowy przeprowadzili także turnieje dla dzieci oraz dorosłych. Zwycięzcy walk otrzymali najlepszej jakości 9 łokci płótna wschowskich rzemieślników. Widowiskowe pokazy dawnej jazdy konnej zaprezentowała grupa kaskaderów z zespołu Apolinarzki Group. Walki rycerskie w ramach turniejów oraz pokazy dawnej jazdy konnej obserwowali tłum widzów z alejki ks. Rogalińskiego.

Na dziedzińcu muzeum, w sąsiedztwie obozowiska, można było nabyć tradycyjnie pieczony chleb oraz wschowski miód. Miód zapewniło Koło Pszczelarzy we Wschowie, a chleb Muzeum Młynarstwa i Rolnictwa z Osiecznej, które w związku z piknikiem przygotowało pieczywo wypiekane tradycyjnymi metodami z ziaren zmielonych w zabytkowym młynie. Swojskie jadło przygotowało Stowarzyszenie Muzyczne „BIS” ze Wschowy. Wśród kramów nie zabrakło stoisk ze średniowiecznymi mieczami, toporami i pamiątkami dla wszystkich amatorów średniowiecza oraz najmłodszych uczestników pikniku. Wydarzenie zakończył wymarsz wszystkich zbrojnych na pole bitwy.

4.3 IV Rajd na Wschowę

Muzeum Ziemi Wschowskiej z Miastem i Gminą Wschowa było organizatorem obchodów 84. rocznicy wypadu wojsk polskich na Wschowę.

W piątek, 1 września o godz. 12.00 nastąpiło złożenie kwiatów pod Pomnikiem Upamiętniającym Walkę Bohaterów Ojczyzny na Frontach II Wojny Światowej przy ul. Łaziennej we Wschowie. Natomiast o godz. 18.00 w siedzibie Muzeum Ziemi Wschowskiej na pl. Farnym 3 odbył się okolicznościowy wykład Dariusza Czai pt. „Początek wojny na pograniczu polsko-niemieckim z perspektywy niemieckiej”.

W sobotę, 2 września 2023 r. o godz. 12.30 na placu przed stadionem im. Alfreda Smoczyka w Lesznie miała miejsce uroczystość pożegnania uczestników Rajdu na Wschowę oraz ich wymarsz z Leszna do Wschowy. Żołnierze 4 Zielonogórskiego Pułku Przeciwlotniczego oraz 125 Batalionu Lekkiej Piechoty przemaszerowali trasą jaką we wrześniu 1939 roku przeszli polscy wojskowi. Uczestnicy rajdu o 14.30 dotarli do Wschowy pod obelisk upamiętniający wypad wojsk polskich 2 września 1939 r., gdzie żołnierze 4 Zielonogórskiego Pułku Przeciwlotniczego przy dźwiękach hymnu wciągnęli flagę na maszt. Następnie miał miejsce wspólny pochód na Rynek we Wschowie, gdzie o 15.00 maszerujący zostali przywitani przez Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa. Uczestnikom przemarszu towarzyszyła Młodzieżowa Orkiestra Dęta ze Wschowy, uczniowie klas mundurowych, harcerze i strzelcy.

Po oficjalnych obchodach na rynku odbył się piknik wojskowy, podczas którego mieszkańcy Wschowy mogli zasmakować wojskowej grochówki. Swoje stoiska mieli również partnerzy wydarzenia: harcerze z hufca ZHP we Wschowie, członkowie wschowskiego Związku

Strzeleckiego „Strzelec“, Wojskowe Centrum Rekrutacji, Muzeum Ziemi Wschowskiej oraz żołnierze 4 Zielonogórskiego Pułku Przeciwlotniczego i 125 Batalionu Lekkiej Piechoty w Lesznie.

4.4 „I Lubusko-Wielkopolski Rajd Historyczny pojazdów klasycznych i zabytkowych”

15 kwietnia odbył się I Lubusko-Wielkopolski Rajd Historyczny pojazdów klasycznych i zabytkowych, którego organizatorem było Muzeum Ziemi Wschowskiej we współpracy z Muzeum Młynarstwa i Rolnictwa w Osiecznej, a także Osieckie SPOTkania Miłośników FIATA 126p, Retro Rynek oraz partnerami: Organizacja Turystyczna Leszno-Region, Centrum Kultury i Rekreacji we Wschowie oraz Gmina Wschowa i Paweł Siekaniec.

Na płycie wschowskiego rynku można było obejrzeć wiele zabytkowych pojazdów, a także skorzystać z punktu gastronomicznego prowadzonego przez Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych we Wschowie. 60 załóg uczestniczących w wydarzeniu miało do pokonania trasę prowadzącą ze wschowskiego rynku do Muzeum w Osiecznej. Droga przejazdu wiodła przez Włoszakowice, Święciechowę i Leszno, a na uczestników czekało wiele zadań zręcznościowych. Pierwszą ze sprawności należało się wykazać na dziedzińcu Muzeum Ziemi Wschowskiej, gdzie bractwo rycerskie Roty Zaciężnej Świętego Judy Tadeusza przygotowało zadanie polegające na strzelaniu do tarczy z historycznego łuku. Za trafienie do celu, zawodnicy otrzymywali po tymfie, dzięki któremu mogli opłacić myto na granicy lubusko-wielkopolskiej, gdzie czekało na nich kolejne zadanie. Rajd kończył się w Muzeum Młynarstwa i Rolnictwa w Osiecznej.

4.5 Dni Wschowy oraz Święto Województwa Lubuskiego

Z okazji odbywających się dni Wschowy obydwie siedziby Muzeum Ziemi Wschowskiej były otwarte dla zwiedzających. Tego dnia obowiązywał wstęp wolny.

Obchody Dni Wschowy rozpoczął teatrzyk kukielkowy o Legendach Wschowy i okolic, w trakcie którego najmłodszy goście muzeum mogli w przystępny sposób poznać historię oraz legendy. Po zakończeniu pokazu każdy z uczestników miał do wykonania zadanie plastyczne związane z prezentowanymi legendami.

Dodatkowo od godziny 13.00 do 14.00 oraz od 15.00 do 16.00 na dziedzińcu muzeum przy pl. Farnym 3 działał punkt menniczny z możliwością dokonania zakupu wybitej przez naszego pracownika monety.

Również o 15.00 odbyło się zwiedzanie miasta z przewodnikiem, który opowiadał o najważniejszych zabytkach znajdujących się w mieście, ciekawostkach z nimi związanymi oraz odpowiadał na pytania.

4.6 Promocja katalogu wystawy: „Król Stanisław I, Sarmata i Europejczyk. Ziemia Wschowska-Lotaryngia”

12 września 2023 r. w związku z przypadającą tego dnia 290. rocznicą elekcji Stanisława Leszczyńskiego, na Zamku Królewskim we Wschowie odbyła się promocja katalogu wystawy czasowej: „Król Stanisław I, Sarmata i Europejczyk. Ziemia Wschowska-Lotaryngia”. Promocji

towarzyszyła prelekcja okolicznościowa poświęcona królowi Stanisławowi i jego związkom z Ziemią Wschowską.

W trakcie pracy nad publikacją została nawiązana współpraca z panią Wiolettą Miskiewicz z Archiwum Husserla / École Normale Supérieure w Paryżu i Archiwum Henri Poincaré w Nancy oraz profesorem Maciejem Foryckim z Biblioteki Polskiej w Paryżu, którzy przygotowali teksty do książki.

Tego samego dnia na dziedzińcu zamkowym odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej upamiętniającej 340. rocznicę Odsieczy Wiedeńskiej oraz jej uczestników, wśród których znaleźli się dawni starości wschowscy Rafał Leszczyński i Władysław Poniński. Gospodarzem wydarzenia był Zamek Królewski we Wschowie.

4.7 680. rocznica zdobycia Wschowy

6 i 8 grudnia 2023 r. w Muzeum Ziemi Wschowskiej odbyły się wydarzenia związane z przypadającą w tym roku 680. rocznicą zdobycia przez króla Kazimierza Wielkiego Wschowy.

6 grudnia najmłodszy mogli uczestniczyć w wydarzeniu pt. „Mikołajki z Kazimierzem Wielkim”, które przybliżyły historię świętego Mikołaja oraz pokazały jak jego wizerunek zmieniał się na przestrzeni wieków.

Natomiast 8 grudnia miał miejsce wykład otwarty pt. „Co wiemy o zdobyciu ziemi wschowskiej przez Kazimierza Wielkiego w 1343 r.?”, który wygłosił dr Marcin A. Klemenski, pracownik Działu Zbiorów Specjalnych Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie. Wykład odbył się na Sali Królewskiej i był transmitowany na żywo na kanale YouTube Muzeum Ziemi Wschowskiej.

Podczas obydwu wydarzeń uczestnicy mieli okazję nabyć okolicznościową pocztówkę przygotowaną z okazji 680. rocznicy zdobycia Wschowy przez króla Kazimierza III Wielkiego.

II Zbiory

W 2023 r. zbiory MZW wzbogaciły się o 164 pozycje, w tym: 54 w zbiorach artystyczno-historycznych, 1 w zbiorach numizmatycznych, 1 kartograficznym, 55 w inwentarzu pomocniczym oraz 53 w dziale depozytów. Najcenniejszym eksponatem zakupionym za kwotę 13 tysięcy złotych był Wilkom cechowy wykonany we wschowskim warsztacie Lorentza Höffnera w 1669 r.

1. Zbiory zgromadzone w Muzeum Ziemi Wschowskiej

Szczegółowy wykaz zbiorów MZW przedstawiają poniższe tabele:

Lp.	Nazwa kolekcji	Liczba pozycji inwentarzowych
1	Zbiory artystyczne	568
2	Zbiory archeologiczne	187
3	Zbiory artystyczno - historyczne	2019
4	Zbiory numizmatyczne	1685
5	Zbiory kartograficzne	834
6	Zbiory etnograficzne	277
7	Zbiory przyrodnicze	17
8	Plakaty	2444
	suma	8031

Lp.	Nazwa kolekcji	Liczba pozycji inwentarzowych
1	Depozyty	124
	suma	124

Lp.	Nazwa kolekcji	Liczba pozycji inwentarzowych
1	Starodruki i archiwalia (w zbiorach bibliotecznych)	128
2	Inwentarz pomocniczy	518
	suma	646

Suma wszystkich kolekcji: 8801

2. Opracowanie zbiorów

W 2023 r. opracowano kolejne karty w systemie ewidencyjnym MONA. Z działu plakatów opracowane zostały 176 zabytki, z działu kartograficznego opracowano 112 zabytków.

Liczbę opracowanych kart ewidencyjnych (w systemie MONA) w 2023 r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Nazwa kolekcji	Liczba pozycji inwentarzowych	Liczba założonych kart (MONA)	Liczba wydrukowanych kart
1	Zbiory artystyczne	568	0	0
2	Zbiory archeologiczne	187	0	0

3	Zbiory artystyczno-histeryczne	1945	0	0
4	Zbiory numizmatyczne	1683	0	0
5	Zbiory kartograficzne	833	112	0
6	Zbiory etnograficzne	277	0	0
7	Zbiory przyrodnicze	17	0	0
8	Plakaty	2444	176	0
9	Depozyty	72	0	0
10	Starodruki i archiwalia (w zbiorach bibliotecznych)	128	0	0
11	Inwentarz pomocniczy	463	0	0
	suma	8617	288	0

III Kadra

W 2023 r. średnioroczne zatrudnienie wyniosło 8,44, co oznacza nieznaczny wzrost w stosunku do roku 2022, kiedy średnioroczne zatrudnienie wyniosło 7,7. Należy podkreślić, że liczba pracowników w stosunku do potrzeb oraz obiektów administrowanych przez MZW jest dalece niewystarczająca.

MZW umożliwia odbywanie praktyk i stażu osobom z terenu gminy i powiatu, które zwróciły się z taką prośbą, jak również zatrudnia pracowników w ramach robót publicznych. W ten sposób praktyki odbyła jedna osoba, a w ramach robót publicznych zatrudniona była również jedna osoba. Środki finansowe na tę ostatnią pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy.

Jednym z głównych celów MZW jest stałe podnoszenie kwalifikacji kadry, m.in. poprzez udział w szkoleniach. W związku z tym pracownicy muzeum wzięli udział w następujących szkoleniach:

- "Wszystko co dyrektor instytucji kultury powinien wiedzieć o kontroli zarządczej" - 4 h,
- "Raport oszczędzania energii przez samorzady – zasady sporządzania i wyliczania" – 6 h,
- "Plan finansowy w instytucji kultury – zasady i wyzwania" - 6 h,
- „Zasady obsługi systemu muzealnego MONA” – 14 h.

Wiedzę, umiejętności oraz zaangażowanie pracowników należy ocenić bardzo wysoko. W związku z powyższym podjęte zostały działania mające na celu uzyskanie tytułu kustosa uzyskanego przez jednego z pracowników merytorycznych, przyznawanego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

IV Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Za jeden z najważniejszych elementów działalności MZW uznana została współpraca ze wschowskimi organizacjami pozarządowymi. Do najważniejszych partnerów zaliczyć należy: Uniwersytet Trzeciego Wieku, grupę rekonstrukcyjną „Rota Zaciężna św. Judy Tadeusza”, Hufiec ZHP we Wschowie, Związek Strzelecki „Strzelec” we Wschowie, Stowarzyszenie na Recz Osób Niepełnosprawnych „Nasz Ośrodek”, Sławskie Stowarzyszenie Historyczno-Eksploracyjne „Ocalić od Zapomnienia”, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Korczaka, Koło Pszczelarzy we Wschowie.

Celem współpracy było wykorzystanie potencjału społecznego stowarzyszeń dla osiągnięcia wspólnych celów, w tym przede wszystkim popularyzacji historii miasta i regionu.

V Działalność administracyjno-gospodarcza

W związku z zaleceniami Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów w Warszawie, przeprowadzony został szereg prac mających na celu poprawę zabezpieczeń oraz ochronę zabytków. Ponadto wykonane zostały prace porządkowe i konserwatorskie na wszystkich obiektach administrowanych przez MZW tj. kamieniczkach, lapidarium oraz dawnym kolegium jezuickim.

1. Lapidarium

W 2023 r. przeprowadzono następujące prace na terenie Lapidarium Rzeźby Nagrobnej: w styczniu odbyła się inwentaryzacja obiektów zabytkowych w Lapidarium Rzeźby Nagrobnej, przeprowadzona wspólnie z UMiG; w lutym przeprowadzono prace związane z wycinką i pielęgnacją drzewostanu na terenie Lapidarium (łącznie 35 drzew); w związku z dużą wilgotnością konieczne było ponawianie wykaszania traw na lapidarium, które wykonano dwukrotnie w czerwcu oraz w lipcu i sierpniu; w lipcu w obecności pracownika LWKZ nastąpił odbiór naprawionej płyty epitafijnej, uszkodzonej przez spadającą gałąź; we wrześniu przeprowadzony został przetarg na sprzedaż drewna po wycince na lapidarium. Środki uzyskane z przetargu zostaną przeznaczone na remonty na terenie Lapidarium.

Przy wsparciu osób zatrudnionych w ramach prac użytecznie-społecznych, a także uczniów Szkoły Przesposabiającej do Pracy w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym prowadzone były prace porządkowe na terenie Lapidarium oraz w siedzibach MZW. Prowadzenie prac umożliwiło odnowienie porozumienia o współpracy, które dotyczy organizacji w Muzeum Ziemi Wschowskiej grupowych praktyk wspomaganych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Ponadto w prace porządkowe na terenie Lapidarium w kwietniu, maju i październiku zaangażowani byli wolontariusze i wolontariuszki ze Szkoły Podstawowej Nr 2 we Wschowie oraz uczniowie OHP we Wschowie.

Lapidarium w 2023 r. odwiedziły 1664 osoby, w tym grupy zorganizowane - 142, dzieci i młodzież – 88, obcokrajowców - 7. Na Święto Zmarłych przybyło 370 osób, a na Dzień Zaduszny - 75 osób.

2. Kamieniczki i dawne kolegium jezuickie

Wykonane zostały przeglądy: budowlany, kominiarski, elektryczny, instalacji pożarowej, systemu napadu i włamania, gaśnic, hydrantów i kotłów c.o. Wiosną i jesienią dokonano przeglądu dekarskiego, wykonano czyszczenie rynien i odpływów w Lapidarium oraz na pl. Farnym 3. Ciągłość systemów teleinformatycznych oraz monitoring wizyjny sprawdzany był codziennie. Kopie strony internetowej oraz newralgicznych programów wykonywane były przynajmniej raz w miesiącu, przy aktualizacjach oraz w razie potrzeby. Kopia systemowa programu MONA wykonywana była codziennie, a główna raz w miesiącu.

Dodatkowo wykonany został przegląd stanu zabezpieczeń budowlanych i mechanicznych, w tym kompletności kluczy oraz Systemu Włamania i Napadu i P.Poż. Wdrożono procedury ciągłości i bezpieczeństwa teleinformatycznego oraz przeprowadzono inwentaryzację sprzętu teleinformatycznego i oprogramowania.

Zgodnie z Planem poprawy zabezpieczeń i ochrony zbiorów MZW zamontowana została dodatkowa kamera monitoringu, a w jednym z pomieszczeń nastąpiła wymiana starej kamery na nową.

W związku z zaleceniami NIMOZ oraz przyjętym planem poprawy zabezpieczeń i ochrony zbiorów MZW do 2026 r. dokonano wymiany zamków na certyfikowane w drzwiach wejściowych przy pl. Farnym 3.

Zgodnie z planem na rzecz poprawy zapewnienia dostępności MZW osobom ze szczególnymi potrzebami oraz obowiązkiem informacyjno-ogłoszeniowym zostały zamontowane dwie nowe tablice informacyjne w siedzibach przy pl. Zamkowym 2 oraz pl. Farnym 3.

Ponadto dział administracyjny wykonał archiwizację nośników elektronicznych, a na potrzeby archiwizacji zakupiono nowe dyski archiwizacyjne.

3. Wirtualne Muzeum

10 stycznia 2023 r. uruchomiono wirtualny spacer po wnętrzu świątyni Kripplein Christi. Kościół powstał w 1604 r. z inicjatywy pastora Valeriusa Herbergera. Ulokowany został w międzymurzu przy Bramie Polskiej. W budynku mieściło się około dwóch tysięcy wiernych. Świątynia płonęła dwukrotnie w XVII wieku.

Projekt spaceru powstał wiele lat temu, jednak aby umożliwić zwiedzanie wnętrza kościoła w najnowszych standardach, całość fotografii potrzebna do jego stworzenia została odtworzona z wcześniejszych materiałów, które zostały zaktualizowane do dzisiejszych możliwości technicznych przeglądania.

Od 10 listopada 2023 r. na stronach wirtualnego muzeum dostępny jest także wirtualny spacer po wnętrzu kościoła pw. Św. Jerzego w Przyczynie Górnej. Projekt spaceru powstał, aby umożliwić poznanie kościoła, na co dzień niedostępnego, które jest ozdobione licznymi freskami. Dzięki włożonej pracy programistów zwiedzanie umożliwia oglądanie fresków także na wyższych poziomach.

Kościół pw. Św. Jerzego w Przyczynie Górnej został zbudowany około połowy XIV wieku. Świątynia stanęła prawdopodobnie w miejscu pierwotnej, drewnianej budowli z wieku XII. Kościół otoczony jest kamienno-ceglanym murem, z dobrze zachowaną bramą. Pod koniec XIX wieku w kościele odkryto malowidła ściennie z XV i XVI wieku, które zostały całkowicie odsłonięte w pierwszej połowie XX wieku. Wewnątrz świątyni obejrzyć można malowidła przedstawiające m.in. wizerunki św. Krzysztofa, św. Jerzego, czy też różnorakie sceny biblijne.

W 2023 r. z oferty Wirtualnego Muzeum skorzystało 3384 użytkowników, co oznacza wzrost rok do roku o blisko 244% (1388 wejść w 2022 r.). Internauci zwiedzili sześć dostępnych lokalizacji, tj. kamieniczki, Lapidarium Rzeźby Nagrobnej we Wschowie, dawne Kolegium Jezuickie, kościół Kripplein Christi i kościół pw. św. Jerzego w Przyczynie Górnej.

4. Informacja Turystyczna

Na początku maja 2023 r. Informacja Turystyczna we Wschowie z siedzibą w Muzeum Ziemi Wschowskiej przy placu Farnym 3 została zgłoszona do certyfikacji Informacji Turystycznej.

Z usług Informacji Turystycznej korzystało wielu turystów przyjeżdżających do Wschowy, pytając o miejsca warte zwiedzenia, punkty gastronomiczne oraz noclegowe. Na profilu Facebook Informacji Turystycznej we Wschowie były promowane lokalne wydarzenia kulturalne oraz inne atrakcje.

W ramach Informacji Turystycznej działa sklep internetowy, w którym można dokonać zakupu całego asortymentu oferowanego przez MZW na miejscu, w tym szereg pamiątek, nowe magnesy z wizerunkami wschowskich zabytków, jak również publikacje muzealne związane z regionem wschowskim. Oferta jest na bieżąco aktualizowana.

VI Współpraca z Gminą Wschowa

1. Zastężeni dla ziemi wschowskiej

MZW współuczestniczyło w wykonaniu tablic upamiętniających wybitnych przedstawicieli miasta i regionu. Wśród upamiętnionych znaleźli się:

- a) Jan Metelski - 12 grudnia 2023 r. odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy upamiętniającej Jana Metelskiego, który zapisał się na kartach historii Wschowy jako działacz niepodległościowy. Odsłonięcie tablicy nastąpiło w 105. rocznicę wstąpienia do państwa polskiego.

Jan Metelski urodził się 16 maja 1874 r. w Zaniemyślu. Od 1899 r. prowadził we

Wschowie hurtownię towarów kolonialnych, która znajdowała się przy obecnej ul. Niepodległości 43. Był czołowym organizatorem ruchu, który miał na celu przyłączenie Wschowy do Polski, a w okresie powstania wielkopolskiego był zaangażowany w działalność patriotyczną. Na początku 1919 r. został internowany przez władze niemieckie. Zmarł 14 października 1948 r. w Lesznie, gdzie został pochowany.

Tablica została umieszczona na budynku CKiR na ul. Niepodległości 1, a odsłonięcia dokonał Burmistrz Miasta i Gminy Wschowa Konrad Antkowiak wraz z Marią Metelską, wnuczką Jana Metelskiego.

VII Rada Muzeum Ziemi Wschowskiej

Rada Miejska we Wschowie 23 lutego powołała nowy skład Rady Muzeum Ziemi Wschowskiej na lata 2023-2026. W środę, 15 marca 2023 r. w siedzibie Muzeum Ziemi Wschowskiej przy pl. Zamkowym 2 odbyło się spotkanie z nowymi członkami Rady Muzeum. Członkowie Rady po raz pierwszy zebrali się w nowym składzie, który tworzą: Barbara Ratajewska (przewodnicząca), Jolanta Pawłowska, Janusz Skrzypczak, Marek Wróbel i dr Kamila Szymańska. Z wszystkich wymienionych dr Kamila Szymańska, dyrektor Muzeum Okręgowego w Lesznie, zasiada w Radzie MZW po raz pierwszy. Dyrektor Szymańska zastąpiła w Radzie Zdzisława Wiśniewskiego. Dyrektor Damian Małecki podziękował członkom Rady za dotychczasową pracę, wyrażając równocześnie nadzieję na równie udaną współpracę w nowej kadencji. Do p. Zdzisława Wiśniewskiego zostało wystosowane pisemne podziękowanie za udział w pracach Rady MZW.

VIII Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami

30 października 2023 r. na zaproszenie dyrektora Damiana Małeckiego w Muzeum Ziemi Wschowskiej gościł p. Tomasz Cholewa, dyrektor finansowy Marmorin Design. Firma Marmorin jest uznanym i wielokrotnie nagradzanym producentem kompozytowych wanien wolnostojących oraz umywalek i brodzików, które są szczególnie popularne w Ameryce Północnej. Przedsiębiorstwo ma swoją długą wschowską tradycję, ponieważ zostało założone w 1985 r. we Wschowie, gdzie do dzisiaj mieści się jego główna siedziba. W 2021 r. przedsiębiorstwo zostało kupione przez firmę Schock GmbH, a następnie firmę inwestycyjną Triton. Firma Marmorin Design udzieliła wsparcia finansowego w realizacji wystawy czasowej „Król Stanisław I, Sarmata i Europejczyk. Ziemia Wschowska-Lotaryngia.” oraz wydanego katalogu. Dalsze rozmowy prowadzone z dyrektorem Marmorin dotyczyły przyszłej działalności Muzeum oraz planowanych przedsięwzięć takich jak opracowanie i publikacja „Wschowskiego słownika biograficznego”.

IX Przychody Muzeum Ziemi Wschowskiej

Po rekordowym 2022 roku przychody MZW z tytułu sprzedaży biletów wstępu, działalności edukacyjnej i oprowadzania spadły o 15% w stosunku do roku 2022 tj. (8581,00 zł w 2022 r. 7292,00 zł w 2023 r.).

Przychody Muzeum Ziemi Wschowskiej w 2023 roku przedstawia poniższa tabela.

Dotacje	Dotacja podmiotowa od organizatora		750 000,00 zł	
	Dotacja celowa od organizatora		10 000,00 zł	
	Suma		760 000,00 zł	
Pozostałe przychody operacyjne (760)	Refakturowanie mediów		45 859,11 zł	
	Dofinansowanie z PUP		21 364,52 zł	
Przychody własne	sprzedaż biletów (wstęp do muzeum)		4 347,00 zł	
	działalność edukacyjna		1 150,00 zł	
	oprowadzanie		1 795,00 zł	
	sprzedaż wydawnictw obcych		3 301,00 zł	
	sprzedaż wydawnictw własnych		5 895,00 zł	
	Pozostałe przychody operacyjne (760)	zwrot kosztów wysyłek		464,89 zł
		umowy kupna -sprzedaży		2 100,00 zł
		różnice inwentaryzacyjne		2 756,27 zł
		ubezpieczenia		990,00 zł
		darowizny gotówkowe		100,00 zł
		Suma (przychody własne)	22 899,16 zł	
Przychody ogółem	Suma		850 122,79 zł	

Dyrektor
Muzeum Ziemi Wschowskiej
Dawian Matecki

